

Sywert-affaire is typerend voor ons incompetente, lobbygestuurde coronabeleid

Posted on 12 juni 2021 by Wim Groot

Het veelgeprezen Tweede Kamerlid Pieter Omtzigt omschreef in januari Nederland tijdens een debat in de Tweede Kamer als een '[bananenmonarchie](#)'. Waar zou hij aan gedacht hebben toen hij dit zei?

Misschien niet alleen aan de toeslagenaffaire waar het debat over ging. Dacht hij aan een land waar leden van de regerende politieke partij zichzelf op kosten van de staat verrijken door de verkoop van mondkapjes aan de staat? Zoals CDA-lid en mediapersoonlijkheid Sywert van Lienden, die miljonair werd door een mondkapjesdeal betaald door VWS? Een opdracht die hij mede kreeg door bemiddeling van, jawel, Pieter Omtzigt?

Een bananenmonarchie is een politiek instabiel land dat geteisterd wordt door corruptie. Dat is Nederland niet. Maar de mondkapjesdeal van Sywert van Lienden is wel typerend voor de invloed van de media en belangengroepen op het

coronabeleid.

Angst voor media en ontzag voor connecties

Van Lienden kreeg als ondernemer zonder enige ervaring een miljoenencontract van VWS vanwege zijn bekendheid in de media en door zijn contacten binnen het CDA. Beide kanalen gebruikte hij om VWS onder druk te zetten om met hem in zee te gaan.

Nederland is geen bananenmonarchie maar wel een land waar pressiegroepen de dienst uitmaken. De druk die via de media wordt uitgeoefend speelt daarbij een belangrijke rol.

Het waren de angst voor negatieve uitlatingen in de media en het ontzag voor de connecties in het CDA die ertoe leiden dat iemand zonder enige ondernemerservaring voor meer dan honderd miljoen euro mondkapjes mocht leveren.

Sluiten scholen en kinderopvang

Spullen die uiteindelijk nooit gebruikt zullen worden. Geld dat over de balk is gegooid om iemand die in de media stennis maakt en over goede contacten bezit bij een van de regeringspartijen koest te houden.

Helaas is de affaire Sywert van Lienden niet de enige keer dat ministeries zich laten leiden door lobby en mediadruk. Een paar voorbeelden.

In maart vorig jaar besloot het kabinet om vanwege de verspreiding van corona de kinderopvang en de scholen te sluiten. Dit besluit was opmerkelijk omdat het kabinet de week ervoor nog had betoogd dat sluiting van de kinderopvang en scholen niet nodig was omdat kinderen geen grote bron van besmetting zijn en vrijwel nooit erg ziek worden van corona.

Schoolleiders en medisch specialisten gaven

doorslag

Het Outbreak Management Team vond sluiting ook niet nodig. Voor het beteugelen van de verspreiding van het virus en om te voorkomen dat de ziekenhuiszorg overbelast zou raken, was sluiting dus niet nodig. Waarom het kabinet toch overstag ging, was omdat belangengroepen zoals de Vereniging van Schoolleiders in de media verklaarden dat de scholen dicht moesten.

De doorslag gaf echter een persbericht van de Federatie van Medisch Specialisten waarin stond dat artsen vonden dat het zekere voor het onzekere moet worden genomen en de scholen gesloten moeten worden.

Leerachterstanden

Het waren uiteindelijk deze belangengroepen die het beleid bepaalden. Volgens Kidsrights, een internationale organisatie die opkomt voor de positie van kinderen, was de sluiting van scholen een 'uniek negatief voorbeeld in de wereld'. Door de schoolsluiting hebben veel kinderen leerachterstanden opgelopen.

Door er veel geld tegenaan te gooien probeert het kabinet deze negatieve gevolgen van dit besluit nu weer ongedaan te maken.

Ziekenhuispersoneel als eerste gevaccineerd…

De ziekenhuizen hebben op verschillende momenten tijdens de pandemie effectief gelobbyd voor hun eigen belangen. Toen eind december de eerste vaccins beschikbaar kwamen hadden de ziekenhuizen minister Hugo de Jonge snel door de knieën om hun personeel na de vertraagde vaccinatiestart als eerste te vaccineren.

Ook dit keer werd dit bereikt door mediadruk. De voorzitter van het landelijk netwerk acute zorg, Ernst Kuipers, en de voorzitter van de vereniging van intensive care, Diederik Gommers, verklaarden op tv dat ziekenhuispersoneel met voorrang gevaccineerd moest worden.

…terwijl andere landen de ouderen als eerste

vaccineerden

Dit ging in tegen het advies van de Gezondheidsraad waarin werd gezegd dat de meest kwetsbare mensen als eerste gevaccineerd moesten worden. Door eerst de ouderen te vaccineren wordt de druk op de zorg het snelst verlicht. Vrijwel overal ter wereld zijn ouderen het eerst gevaccineerd. Uitzonderingen zijn landen met een zwakke overheid.

Zo worden in veel Afrikaanse landen bijvoorbeeld militairen als eerste gevaccineerd. In Italië wilden op een gegeven moment ook rechters en officieren van justitie met voorrang gevaccineerd worden.

In het rijtje landen met een zwakke overheid waar belangengroepen of corruptie bepalen wie als eerste aan de beurt is, hoort ook Nederland. Voor de vorm werd in januari nog wel een oudere als eerste gevaccineerd, maar daarna waren het vooral ziekenhuismedewerkers die een prik kregen.

Mondkapjes gingen naar de ziekenhuizen, niet naar de verpleeghuizen

Met hun eis om voorrang te krijgen bij het vaccineren kwamen de ziekenhuizen voor de tweede keer voor hun eigen belangen op. De eerste keer was tijdens de eerste coronagolf, toen de mondkapjes en andere beschermingsmiddelen naar de ziekenhuizen gingen en niet naar de verpleeghuizen.

Het gevolg was dat ziekenhuispersoneel behoorlijk beschermd was, maar veel verpleeghuizen te maken kregen met grootschalige corona-uitbraken. Doordat verpleeghuisbewoners tijdens de eerste golf geen beschermingsmateriaal kregen, zijn ongetwijfeld kwetsbare ouderen overleden.

Testen werden uitsluitend gedaan in ziekenhuislaboratoria

De ziekenhuizen zorgden er ook voor dat tijdens de eerste golf de analyse van de coronatesten uitsluitend in de ziekenhuislaboratoria werd uitgevoerd. Maandenlang werd volgehouden dat er te weinig testcapaciteit was. In werkelijkheid werd

testcapaciteit buiten de ziekenhuizen niet benut.

Hierdoor kon maar een beperkt aantal mensen getest worden en nam het aantal besmettingen meer toe dan nodig was. De reden waarom niet alle testcapaciteit werd benut was dat ziekenhuizen de testen in hun eigen laboratoria wilden uitvoeren. Financiële motieven speelden hierbij een belangrijke rol. Het ministerie van VWS gaf toe aan de lobby van de medisch microbiologen om alleen ziekenhuislaboratoria te gebruiken.

Het verschil was wel dat bij de verdeling van de beschermingsmaterialen en bij het testen in ziekenhuislaboratoria, de ziekenhuizen de publiciteit zo veel mogelijk meden. Ook toen *Nieuwsuur* berichtte over de ongebruikte testcapaciteit buiten de ziekenhuizen bleven de alom in de media aanwezige medici hierover zwijgen.

Meer dan €5 miljard aan uitgaven van VWS kon niet verantwoord worden

De invloed van pressiegroepen komt bovenop de andere missers in het coronabeleid. Nederland startte als een van de laatste landen in Europa met vaccineren en het aantal gevaccineerden was lange tijd veel lager dan in andere landen.

Eerst was er een tekort aan mondkapjes, nu is er een voorraad van meer dan tien jaar, waardoor veel van de aangekochte mondkapjes, inclusief die door Sywert van Lienden zijn geleverd, vernietigd zullen worden.

De Rekenkamer constateerde dat meer dan €5 miljard aan uitgaven van VWS niet verantwoord kon worden. Allemaal feiten waarvoor in normale omstandigheden de verantwoordelijke minister zou moeten aftreden.

De affaire Sywert van Lienden is geen incident maar het zoveelste voorbeeld van incompetent beleid. Beleid dat wordt bepaald door pressie en mediadruk van belangengroepen.